

Лукачина А.В.

*старший викладач кафедри фізичного виховання,
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»*

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ РІЗНИХ ПІДХОДІВ У НАВЧАННІ ГРИ В ТЕНІС СТУДЕНТІВ ВНЗ НЕСПОРТИВНОГО ПРОФІЛЮ

Останнім часом у середовищі тренерів з тенісу та викладачів точиться дискусія стосовно ефективності різних підходів до методів навчання. Основних позицій, що обговорюються, дві: це підхід, що базується на розвитку навичок та прийомів, які повинні освоїти студенти, та ігровий підхід, орієнтований на здобуття навичок в процесі гри. За останні роки, як відмічають дослідники [1; 2], перевагу отримали прихильники останнього підходу, ігрового.

Можна проводити паралелі між навчанням тенісу і навчанням у широкому сенсі. Як зазначає Панкхерст [1], зараз більшістю викладачів важливим вважається не те, яким навичкам та вмінням навчати, а як саме студенти будуть отримувати ці навички та вміння. Впровадження такого підходу підтверджує думку про те, що професія тренера, як і будь-якого іншого педагога, зазнає змін. Викладач тенісу повинен мати знання з фізіології, психології, біомеханіки, соціології, а також володіти педагогічними прийомами та вмінням роботи як з групою, так і з окремим учнем. Крім того, зважаючи на зміни у підходах до викладання, він повинен весь час відслідковувати сучасні тенденції і адаптувати їх до реалій своєї роботи.

Викладачі фізичного виховання у ВНЗ неспортивного профілю мають справу з молодими людьми, які мотивовані до навчання з основних для них дисциплін, але не завжди розуміють важливість регулярної рухової активності. Тому викладач фізичного виховання знаходиться у складнішій ситуації, ніж його колеги зі, скажімо, інформатики чи фізики. За будь-яких умов, незалежно від якості викладання, студент буде намагатися освоїти фахові дисципліни, розуміючи їх важливість для наступної професійної діяльності. А у випадку такої дисципліни як фізичне виховання, яка у багатьох випадках є для студента всього лише предметом, якого не можна уникнути, бо треба мати залік, мотивація слабка. Тому викладачеві потрібно докладати особливих зусиль, слідкувати за новітніми тенденціями викладання, які були б співзвучні потребам студентів, і застосовувати методики, що допомагатимуть досягненню мети: як мінімум, утримання рівня фізичного стану студента на належному рівні, як максимум – виховання у нього потреби у фізичній активності і розуміння необхідності рухової активності.

У попередніх своїх роботах, які автор публікував самостійно або у співавторстві з І.В. Бурлакою, розглядалися як різні аспекти мотивації студентів до занять у групах тенісу [3], так і питання стану їх здоров'я [4], для

чого основні фізіологічні показники студентів груп тенісу фіксувалися у режимі моніторингу протягом кількох семестрів.

Крім того, викладачами-тренерами велося регулярне спостереження за реакцією студентів тенісистів на різні види рухової активності в ході заняття, а також проводилося опитування студентів із застосуванням методу прихованого спостереження. Тобто, викладачами було підготовлено інструкції для спостерігача-дослідника, який, на думку студентів, не мав відношення до занять з тенісу. Застосування цього методу дозволило мінімізувати коригуючий вплив спостерігача.

У ході цього дослідження вивчалися наступні показники:

- Поведінкові реакції студентів тенісистів на вимогу контролю свого фізичного стану (наприклад, контроль частоти пульсу із наступним занесенням до «Щоденника самоконтролю»)

- Поведінкові реакції на збільшення навантаження під час розминки
- Сприйняття студентами рутинних вправ на відпрацювання техніки ударів
- Ступінь задоволеності мірою уваги викладача до потреб окремого студента у ході занять

- Оцінка загальних умов для занять (можливість використання корту, наявність тренувальної стінки, стан роздягальні і т.п.)

- Оцінка можливості мати рівноцінного партнера для тренування під час гри на корті

- Оцінка відношення викладача до занять

- Оцінка співвідношення часу, відведеного для набуття навичок та часу гри на корті.

Результати прихованого спостереження у частині останнього з вказаних вище пунктів свідчать про те, що в групах студентів тенісистів можна виділити кластери, які відрізняються своїм відношенням до балансу рутинних вправ і ігрової активності, і які можна умовно описати наступним чином:

- «перфекціоністи», які настриливо відпрацьовують удари біля стінки і не прагнуть якнайшвидше вийти на корт, вважаючи, що тільки після досягнення стабільності ударів вони можуть вступати у гру

- «гравці», які не переймаються стабільністю своїх ударів та правильністю техніки виконання, і для яких важливий сам процес гри, неважливо як її можна оцінювати

- «байдужі», яким все одно, де вони проведуть заняття – біля стінки, практикуючи удари, чи на корті, у грі.

Ці результати свідчать про неоднорідність груп тенісистів, і це створює ще одну проблему для викладача. Студенти груп тенісу у ВНЗ неспортивного профілю – це категорія, до якої, на думку автора, не можна застосовувати стандартні методи, прийняті у середовищі тренерів з тенісу, навіть якщо ці методи визнано новітніми.

Специфіка мотивації студентів ВНЗ, для яких спорт не є профільною дисципліною, наявність різнонаправлених кластерів у межах групи та умови проведення занять накладають певні обмеження на роботу викладача, який не

може зосереджуватися на суто тенісних завданнях. Тому надання переваги «ігровому» підходу, який зараз вважається перспективним, в умовах груп тенісу ВНЗ неспортивного профілю потрібно впроваджувати, адаптуючи його до конкретних умов проведення занять та роблячи акцент на основній меті: забезпеченні ефективної рухової активності студентів для підтримання стану їх здоров'я в належному стані та вихованні у них потреби в заняттях спортом, в даному випадку – тенісом, який вони повинні за 4 семестри занять у групі освоїти в такій мірі, щоб отримувати задоволення від гри.

Список використаних джерел:

1. Pankhurst A. How tennis players learn motor skills: Some considerations // *ITF Coaching and Sport Science Review*. – 2013. – № 60(21). – Р. 6–7.
2. Crespo M. Myths of tennis coaching / P.E. Roetert, M. Crespo // *ITF Coaching and Sport Science Review*. – 2002. – № 26. – Р. 9–10.
3. Бурлака І. В. Особливості мотивації студентів до занять у групах тенісу у ВНЗ неспортивного профілю / І. В. Бурлака, А. В. Лукачина // *Молодий вчений*. – 2015. – № 12. – С. 122–126.
4. Бурлака І. В. Дослідження рівня фізичного стану студентів груп тенісу у ВНЗ неспортивного профілю / І. В. Бурлака, А. В. Лукачина // *Молодий вчений*. – 2016. – № 2.

Матусевич А.М.

старший викладач;

Кандиба П.О.

старший викладач,

Черкаський державний технологічний університет

ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ЦІЛЬОВОГО СПРЯМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ НА ВИХОВАННЯ ІНТЕРЕСУ В УЧНІВ ДО САМОСТІЙНИХ ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНОЮ КУЛЬТУРОЮ І СПОРТОМ

Науково-обгрунтований підхід до процесу побудови педагогічної технології виховання інтересу в учнів до занять фізичною культурою і спортом дозволяє вчителям фізичної культури» тренерам, класним керівникам, шкільним психологам, батькам всебічно зрозуміти суть і причини тих чи інших явищ і процесів у розвитку масового охоплення школярів оздоровчою і фізкультурно-спортивною діяльністю через самостійні заняття, відвідування спортивних секцій, груп ЗФП, участь у спортивних: змаганнях, показових шоу програмах.

В період навчання у школі в учнів розкриваються творчі здібності та задатки до опанування фізичними вправами, рухливими, народними і спортивними іграми, видами спорту, відбувається найбільш активний розвиток моральних та естетичних якостей, становлення і стабілізація характеру, розвиток інтересу, формування позитивних звичок. Все це підкреслює, з одного боку, наявність високих потенційних можливостей учнів, а з іншого –